

**Základní škola a mateřská škola Trstěnice,
okres Svitavy
569 57 Trstěnice 12**

**Š K O L N Í V Z D Ě L Á V A C Í
P R O G R A M
pro předškolní vzdělávání**

**S VEVERKOU VĚRKOU
POZNÁVÁME
SVĚT**

Číslo jednací: 64/2017

Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu. Smysluplně obohacovat denní program dítěte a poskytovat mu odbornou péči. Jeho úkolem je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat ho k poznávání a učení, učit žít dítě ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Vypracovaly: **Mgr. Kateřina Pospíšilová**   **Lucie Vopařilová**
vedoucí učitelka mateřské školy   učitelka mateřské školy

Základní materiály a dokumenty využité při tvorbě ŠVP:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání 1/2017
- obecně platné právní předpisy

Schváleno pedagogickou radou dne: 29.8.2017

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2017, je třetím zpracováním.

Školní vzdělávací program je zpracován na víceleté období, platí od 1. 9. 2017 s tím, že každoročně je program aktualizován.

Aktualizace ke dni: 1.9.2018, 1.9.2019, 1.9.2020, 1.9.2021, 1.9.2022

V Trstěnici dne: 23. 8. 2017

Razítko a podpisy:

O B S A H

1) Identifikační údaje

2) Obecná charakteristika mateřské školy a její provoz

3) Podmínky a organizace vzdělávání

- Věcné podmínky
- Životospráva
- Režim dne
- Psychosociální podmínky a organizace chodu MŠ
- Řízení mateřské školy, personální a pedagogické podmínky, sebevzdělávání pedagogů
- Spoluúčast rodičů a spolupráce s jinými subjekty
- Podmínky a organizace přijímání dětí do MŠ

4) Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

5) Vzdělávání dětí dvou až tříletých

6) Evaluační systém

7) Charakteristika vzdělávacího programu Poznáváme svět s veverkou Věrkou

- Záměr
- Formy a metody
- Principy vzdělávání
- Průběžné cíle
- Rámcové cíle

8) Vzdělávací program-integrované bloky

9) Přílohy:

- Řády mateřské školy - Provozní řád MŠ
Organizační řád MŠ
Školní řád MŠ
Požární řád MŠ
- Třídní vzdělávací program- Charakteristika třídy
Průběžné cíle plněné v rámci dne
Integrované bloky – tematické části, přípravy a hodnocení
Náměty na vycházky a enviromentální výchova
Předškoláček, Hezky-česky – jazykové chvílky
Nabídka aktivit nad rámec MŠ a plánované akce MŠ
Distanční výuka v MŠ
Konkretizované výstupy RVP PV
Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let v MŠ
- Adaptační program
- Školní preventivní program
- Dětská práva a Etický kodex zaměstnanců MŠ
- Kritéria pro přijímání dětí
- Aktualizace ŠVP

1) Identifikační údaje

Název školy: Základní škola a mateřská škola Trstěnice, okres Svitavy

Adresa školy: Trstěnice 12
569 57 Trstěnice

IČ: 75016176

Kontakty: telefon: 461 634 908, mob. 605 073 621, 739 743 568
e-mail: reditel@zstrstenice.cz
www.zstrstenice.cz

Ředitelka školy: Mgr. Simona Kubešová

Vedoucí učitelka MŠ: Milena Kovářová

Typ mateřské školy: celodenní s pravidelným provozem

Kapacita: 27 dětí

Provozní doba: 6.30 hod - 16.30 hod.

Zřizovatel: Obec Trstěnice

Adresa: Trstěnice 238,
569 57 Trstěnice

Kontakty: telefon: 461 634 171, mob. 736 629 801
e-mail: obec@trstenice.cz
www.zstrstenice.cz

2) Obecná charakteristika mateřské školy a její provoz

V obci Trstěnice byla mateřská škola založena v srpnu 1952 a byla umístěna v bývalém hostinci. V roce 1980 byla dokončena stavba nové budovy mateřské školy, ovšem byla využívána pouze 15 let. V září roku 1995 byla mateřská škola pro trvalý nízký počet dětí spojena se Základní školou Trstěnice.

V roce 2010 proběhla rekonstrukce. Budova byla zateplena a byla opravena střecha, byl vyměněn otopný systém, okna a dveře. Dále se budova průběžně rekonstruuje dle finančních možností. Herna prošla v roce 2014 rekonstrukcí.

Součástí školy je dětské hřiště s dřevěnými herními prvky, které bylo pořízeno v roce 2008. Toto hřiště je obnoveno v roce 2019. Za vydatné pomoci rodičů byl vybudován zahradní altánek, který slouží k uskladnění hraček.

Budova školy je pavilónového typu, je jednopatrová. Využíváme prostory pavilónu, kde je umístěna ředitelna, sborovna a jedna třída. Ostatní třídy základní školy jsou v druhém pavilónu, tudíž provoz obou škol se navzájem ruší minimálně. Je nám umožněno využívat tělocvičnu ZŠ i učebnu počítačů a učebnu s interaktivní tabulí, školní knihovnu.

Mateřská škola je jednotřídní a kapacita je 27 dětí. Stravování dětí zabezpečuje školní jídelna ZŠ. Děti se však stravují v prostorách MŠ.

Budova ZŠ a MŠ je umístěna na okraji vesnice, v přírodním areálu, který využíváme ke sportu a při ekologicky zaměřených projektech.

Mateřská škola je otevřena od 6.30 hodin a její provoz končí v 16.30 hodin. Děti přichází zpravidla do 8.00h. (ve vyjimečných případech mohou přicházet v průběhu celého dne, je-li to předem domluveno s učitelkou).

Z bezpečnostních důvodů se budova ZŠ zamyká.

3) Podmínky a organizace vzdělávání

Věcné podmínky

Využíváme dvě místnosti hernu a ložnici. Herna je prostornější, tvoří ji dvě místnosti s širokým průchodem a je vhodná ke skupinovým i individuálním činnostem dětí. Ložnice slouží i ke hrám a činnostem dětí, pokud je nutné děti na tyto činnosti rozdělit do skupin. Sociální zařízení je zpřístupněno z herny. Sprehový kout a úklidová místnost jsou odděleny od umývárny dětí dveřmi. Šatna dětí je prostorná. Do skříňky označené značkami si děti ukládají své výkresy a výrobky, které si mohou průběžně odnášet domů. Náhradní oblečení, které je uloženo v látkových sáčcích, si děti společně s vrchním oděvem ukládají na věšáčky. Šatnu i kabinet zde mají i učitelky MŠ.

Podstatná část hraček a doplňků je umístěna tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Jsou nastavena srozumitelná pravidla pro používání i ukládání hraček, vhodných pro starší a mladší děti. Hračky, pomůcky, materiály a jiné doplňky jsou průběžně doplňovány a obnovovány. Především se zaměřujeme na didaktické hračky a pomůcky. Postupně dle možností vybavujeme hernu novým nábytkem.

Pro zlepšení pohybových aktivit je potřeba pořídit švédskou bednu a další drobné pomůcky podporující rozvoj tělovýchovných dovedností. Výhledově se chceme zaměřit též na rozvoj hudebně pohybových dovedností a vybavit se pomůckami pro tyto činnosti.

Prostory, ve kterých se pohybují děti, jsou přístupné i rodičům. Prostředí školy je průběžně upravováno. Na úpravách se podílejí především učitelky, ale i děti, které svými výtvary zkrášlují všechny prostory MŠ, a tak je mohou zhlédnout i rodiče. Chtěli bychom vylepšit výzdobu chodby tak, aby už příchod do školy byl pro všechny příjemný. S některými úpravami pomáhají rodiče.

Na budovu školy navazuje zahrada s hracími prvky.

Prostory školy a zahrady umožňují dětem různé pohybové a další aktivity, splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů. V roce 2016 bylo upraveno osvětlení v herně.

Technický stav budovy je přiměřený jejímu stáří.

Provoz bývá v době letních prázdnin zpravidla přerušen nejméně na 4 týdny (dle požadavků rodičů). Přerušeni provozu oznámí ředitelka školy rodičům nejméně dva měsíce předem. Termín uzavření či omezení provozu projedná ředitelka se zřizovatelem. Dále může být provoz MŠ přerušen či omezen o vánočních prázdninách a v případě nezájmu rodičů i v ostatních volných dnech během školního roku. / jarní prázdniny/

Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, jsou dodržovány vhodné intervaly mezi jídly a děti mají zajištěn dostatek tekutin po celý den v rámci tzv. pitného režimu. Děti mají na pitný režim vlastní hrnečky donesené z domova. Složení stravy v mateřské škole ovlivňuje tzv. Spotřební koš. Zásadně do jídla děti nenutíme! Motivujeme je k ochutnání a vedeme k samostatné obsluze při svačince, pitném režimu. Vedeme děti k používání příborů. Záměrem naší mateřské školy je upevňovat zdravé stravovací návyky, kulturu stolování. V oblasti životosprávy je důležitá spolupráce pedagogů s rodinou dítěte, znalost jeho specifických potřeb a zdravotního stavu dětí.

Denní režim je flexibilní. Umožňuje se přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Časy činností jsou orientační. Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku. Ke spánku nenutíme, dle možností nabízíme nespávým dětem, místo odpočinku na lehátku, klidový program. Ostatní děti mohou průběžně, jak se probudí, vstávat. Nejstarší děti se mohou od pololetí v době odpočinku účastnit aktivity - Předškoláček, který je zaměřen na přípravu na školu a logopedické chvílky Hezky, česky, při které individuálně rozvíjíme řeč dětí.

Dbáme na každodenní a dostatečně dlouhý pobyt venku, který je přizpůsobován aktuální situaci. Pokud ve výjimečných případech nemůžeme ven, využíváme k náhradním pohybovým aktivitám tělocvičnu školy.

Režim dne v naší mateřské škole:

6.30 - 8.00	scházení dětí, volné hry vycházející ze zájmu dětí, pitný režim
8.00 - 9.40	individuální péče, spontánní činnosti, průběžná svačina (8.15 - 8.45 hod.), tělovýchovná chvílka, řízené činnosti, pitný režim
9.40 - 11.40	pobyt venku (při nepříznivém počasí náhradní pohybová aktivita)
11.40 - 12.30	osobní hygiena, oběd
12.30 - 15.00	odpočinek s pohádkou a spánek na lůžku dle potřeb dětí, postupné vstávání, osobní hygiena, svačina
15.00 - 16.30	opakovací chvílky, volné hry a činnosti do rozchodu dětí, pitný režim

Učitelky poskytují dětem přirozený vzor a chovají se podle zásad zdravého životního stylu.

Psychosociální podmínky a organizace chodu mateřské školy

Všechny pracovnice vytvářejí takové prostředí, aby se tu děti i dospělí cítili dobře, jistě a bezpečně. Klademe důraz na přátelské vztahy mezi dětmi, mezi dětmi a dospělými.

Při vstupu nového dítěte do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Mají možnost volby účastnit se či neúčastnit se společných činností.

Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Volnost a svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, která vyplývají z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti pravidlům společného soužití. Děti jsou vedeny k samostatnému vyřešení problémů. Dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů. Děti jsou aktivními spoluúčastníky tvorby pravidel chování.

Děti mají dostatek času pro spontánní hru, který ukončujeme písničkou. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Pracují svým tempem. Mají možnost účastnit se společných činností v malých i velkých skupinách. Děti nejsou přetěžovány a neurotizovány spěchem, mají rovnocenné postavení. Třída je pro děti kamarádským společenstvím, v němž jsou rády.

Pedagogické pracovnice dostatečně oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reagují pozitivním oceněním. Jsou přímé, empatické, sympatizující. Seznamují děti s jasně danými pravidly chování ve skupině, nepodporují nezdravou soutěživost. Učitelky se věnují prevenci šikany a jiných rizikových jevů u dětí.

Pedagogické pracovnice se plně věnují dětem a jejich vzdělávání a chovají se důvěryhodně a spolehlivě. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Při plánování činností učitelky vycházejí z potřeb a zájmů dětí.

Osobnost předškolního pedagoga ovlivňuje psychický vývoj dítěte na celý život. Postoj pedagoga

musí být profesionální, citlivý a zodpovědný.

Snažíme se řídit těmito zásadami:

- činnosti dětem nenařizujeme, dbáme, aby se cítily v pohodě
- stanovíme si pořadí úkolů co teď a co potom
- nedržíme se zvoleného námětu za každou cenu, improvizujeme
- nenutíme dítě do žádné činnosti, snažíme se najít vhodnou motivaci
- posilujeme sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti
- respektujeme potřeby dětí, jejich osobnost a mentalitu
- jsme ochotné učit se novému, hledat, zkoušet
- snažíme se být empatické, tolerantní, ohleduplné, zdvořilé
- z neúspěchů se snažíme poučit
- při výchovném působení na děti se snažíme být jednotné a důsledné
- navzájem si pomáháme a radíme
- své práci přemýšlíme a hledáme nové formy a metody práce
- usilujeme o vytváření partnerského vztahu s rodiči, dialogy o dítěti vedeme taktně a v rozsahu odpovídajícím našim kompetencím

Řízení mateřské školy a personální a pedagogické podmínky, sebevzdělávání pedagogů

V čele školy jako právního subjektu stojí ředitelka školy, která je odpovědná za plnění úkolů organizace. Hodnotí práci podřízených, vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zapojuje vedoucí učitelku do řízení školy a ponechává jí dostatek pravomocí především v otázkách tvorby vzdělávacího programu, kontrolní a evaluační činnosti. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Pravomoci a povinnosti zaměstnanců jsou vymezeny v pracovních smlouvách a náplních práce jednotlivých zaměstnanců. Na řízení školy se podílejí různou měrou všichni zaměstnanci školy, je respektován jejich názor. Jednají a pracují profesionálním způsobem.

Ředitelka školy						
vedoucí učitelka MŠ			školník		vedoucí ŠJ	
↓			↓		↓	
			↓ ↓		↓ ↓	
učitelka MŠ	učitelé	vychovatelka	uklízečka	uklízečka	kuchařka	kuchařka

Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy při všech činnostech zajištěna pedagogická péče. Přehled služeb je umístěn na nástěnce v šatně dětí.

Školní vzdělávací program vypracovává vedoucí učitelka ve spolupráci s druhou učitelkou MŠ a nadále ho společně upravují, doplňují a provádějí evaluační činnosti. Učitelky pracují jako tým, na základě jasně vymezených pravidel a zvou ke spolupráci rodiče, pedagogy základní školy, vychovatelku školní družiny i odborníky poskytující pomoc při řešení individuálních a vzdělávacích problémů dětí.

Učitelky splňují podmínky stanovené zákonem, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Mají zájem o svůj další odborný růst. Soustavně se vzdělávají samostudiem odborné literatury a podle možnosti a podmínek se účastní akcí akreditovaných MŠMT ČR.

Provozní zaměstnanci jsou společnými zaměstnanci školy.

V případě přítomnosti dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami MŠ na základě doporučení školského poradenského zařízení zajistí přítomnost asistentky pedagoga. Dále škola využívá pozici školní asistentky, jejíž úvazek je hrazen ze šablon.

Ve spolupráci s příslušnými odborníky může být zajištěna také služba speciálního pedagoga a psychologa.

Spoluúčast rodičů a spolupráce s jinými subjekty

Spolupráce s rodiči dětí je na dobré úrovni a neustále se vyvíjí, funguje na základě partnerství. Rodiče jsou informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání, formou individuálního rozhovoru při předávání dětí nebo v jiný domluvený čas.

Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost. O všech činnostech v MŠ jsou rodiče informováni téměř denně - na informačních nástěnkách či ústně. Škola je otevřena rodičům a jejich názorům, využívá jejich námětů k vylepšení chodu MŠ. Pozitivně a pedagogicky taktně působíme na rodiče, podporujeme zájem rodičů o spolupráci při odstraňování řečových vad dětí, doporučujeme jim příslušné odborníky. Vzbuzujeme zájem rodičů o dění v MŠ prostřednictvím spoluúčasti na akcích školy, využitím jejich pomoci při organizaci či zabezpečení akcí. Snažíme se o získání důvěry rodičů a vzbuzování pocitu, že o jejich dítě máme opravdu zájem a že naším společným zájmem je jednotné působení na dítě a úspěšné řešení problémů.

Zlepšit bychom chtěli podporu dětí ze sociálně slabších rodin tím, že budeme sledovat konkrétní potřeby jednotlivých dětí (rodin) a budeme se jim snažit porozumět a vyhovět. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí poradenský servis i další aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání dětí.

Jsme součástí subjektu Základní škola a mateřská škola Trstěnice, okres Svitavy. Spolupráce se ZŠ je úzká. Děti z MŠ se účastní akcí školy, aktivně se zapojují i učitelky. Zejména velmi úzká spolupráce je se školní družinou, se kterou některé akce spoluorganizujeme. Děti navštěvují 1. třídu ZŠ, dobře se znají se všemi učiteli, žáky i ostatními zaměstnanci školy. Přechod do první třídy nedělá téměř nikomu žádný problém.

Se zřizovatelem jsme též v častém kontaktu a provozní záležitosti jsou operativně řešeny. Zástupce obce zveme na naše akce. Připravujeme vystoupení dětí na akce, které pořádají složky OÚ.

Dobrá je spolupráce se ZD Trstěnice též je zveme na naše akce a oni nám poskytují sponzorské dary na podporu realizace akcí a na hračky či pomůcky.

Smetanův dům Litomyšl nám zasílá nabídky na koncerty a divadelní představení, které ve většině případů využíváme.

MŠ také spolupracuje s plaveckým bazénem v Litomyšli, kam děti jezdí na plavecký výcvik, který trvá 10 týdnů. Děti se naučí základům plavání a překonávají obavy z vody. Výstupem je pak plavecký diplom.

Podmínky a organizace přijímání dětí do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od dvou let. Povinná docházka do MŠ se vztahuje na děti, které ve školním roce, pro který zápis probíhá, dosáhnou věku 6 let. Povinné vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky v pracovních dnech v rozsahu 4 hodin, tj. od 8 do 12 hodin. Tato povinnost není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku na základních školách.

Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá v termínu od 2. do 16. května. Termín zápisu je zveřejněn způsobem na místě obvyklém, např. na internetových stránkách školy, vývěsce školy, zřizovatele, hlášení obecního rozhlasu apod. Zápis se většinou koná v období jednoho dne. Děti mohou být přijímány i v průběhu školního roku, do naplnění kapacity mateřské školy. Přijímací řízení probíhá dle zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) § 34, podle § 50 zákona č. 258/2000 Sb. a podle zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Děti jsou přijímány na základě Žádosti rodičů o zařazení dítěte do mateřské školy. Ředitelka Základní školy a mateřské školy Trstěnice může rozhodnout o přijetí na zkušební dobu, není-li zřejmé, zda bude dítě schopno přizpůsobit se podmínkám MŠ.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Výjimkou jsou děti, které se účastní povinného předškolního vzdělávání. Máme vypracována Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, která jsou přílohou tohoto dokumentu.

Žádost o přijetí dítěte do mateřské školy si mohou rodiče vyzvednout 14 dní před zápisem v mateřské škole. Po ukončení přijímacího řízení budou výsledky zveřejněny ve škole na určeném místě a na internetových stránkách školy, kde jsou zveřejněna i kritéria přijímacího řízení.

4) Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a využívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními dětmi potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§16, odst. 1 školského zákona). Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společně. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitelka s rodiči i dalšími odborníky, využívá služeb školských poradenských zařízení.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v MŠ

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání dětí.

- Vhodnými metodami zjistíme obtíže a vyhodnotíme je.
- Vypracujeme plán podpůrných opatření, kde podkladem je ŠVP.
- Průběžně vyhodnocujeme stav obtíží dítěte, spolupracujeme s rodiči a navrhujeme další postupy (doporučení do poradenského zařízení).

Využijeme přílohy č. 2 vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se spec.vzd. potřebami.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje škola na doporučení školského poradenského zařízení.

- Zabezpečíme snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- Zajistíme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
- Vypracujeme IVP, podkladem k vypracování je ŠVP
- Výsledky individuálního rozvoje dítěte budou zaznamenány na Záznamovém archu dítěte a budou vyhodnocovány jedenkrát za tři měsíce.

Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Naší snahou je vytvořit optimální podmínky pro vzdělávání těchto dětí a pomoci jim v rozvoji osobnosti, k učení, ke komunikaci s ostatními a pomoci jim, aby dosáhly co největší samostatnosti.
- Budeme postupovat s vědomím, že tyto děti mají jiné osobnostní předpoklady, jsou v obtížnější situaci, mají větší problémy se samostatností, hůře se prosazují a mají méně rozvinutou schopnost autoregulace.
- Ke zkvalitnění vzdělávacích podmínek budeme využívat nabídek vzdělávání pedagogů v oblasti speciální pedagogiky.
- Zajistíme dostatek kompenzačních pomůcek s ohledem na charakter a stupeň postižení.
- Budeme úzce spolupracovat s SPC, ostatními odborníky i rodiči.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka.

Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Mateřské škole bude navýšeno PHmax. (Jedna skupina pro jazykovou přípravu = navýšení PHmax o 1 hodinu.)

Podmínky vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Ve skupině bude maximálně 8 dětí – cizinců, pro které je předškolní vzdělávání povinné.
- Pokud shledáme, že je vhodné zařazení i jiného dítěte můžeme tak učinit (i nad maximální počet 8 dětí), ale nesmí to být na újmu kvality jazykové přípravy a rozhodne o tom ředitel MŠ.
- Pro děti bude vzdělávání ve skupinách bezplatné.
- Budeme poskytovat podporu rodičům, kteří sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího. Tito rodiče nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se tak ocitají ve znevýhodněné pozici.
- Vzdělávání v rámci skupiny pro jazykovou přípravu se rozdělí do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.
- Využijeme podpůrných materiálů při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka - Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, které lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.
- Naším cílem je, aby děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka, měly při přechodu na základní školu takovou jazykovou přípravu, která jim umožní zapojit se do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podmínky vzdělávání dětí mimořádně nadaných

- Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.
- Doplníme dle možností nabídku dalších aktivit podle jejich zájmu, mimořádných schopností a nadání.
- Pro tyto děti vypracujeme Individuální vzdělávací plán.
- Výsledky budeme průběžně vyhodnocovat.

5) Vzdělávání dvou až tříletých dětí

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dítě se obvykle projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu, poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Dvouleté děti se učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním, co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Školu vybavíme vhodnými hračkami pro dvouleté děti.
- Jsou nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček vhodných pro starší a mladší děti.
- Dítěti umožníme používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti budou realizovány v menších skupinkách či individuálně podle potřeb a volby dětí.

6) Evaluační systém

Vlastní hodnocení školy autoevaluace je krokem ke zkvalitnění vzdělávání a k posílení spokojenosti se školou a dává odpověď na otázku: Jak dobrá je naše škola? Děláme správné věci? Děláme je správným způsobem? Cílem je, stále se zlepšovat.

Zásady:

- naučit se uvědomovat si nedostatky co se nám nedaří, najít nedostatky a pojmenovat je
- odhalení a konkrétní pojmenování příčin proč tomu tak je, porovnávat s cíli, podmínkami i riziky RVP PV
- zvolení nových, účinnějších postupů

Metody:

- běžné pozorování
- záměrné pozorování
- průběžné, pravidelné i příležitostné rozhovory s dětmi, s kolegyní, s rodiči
- rozbor dokumentace
- analýza vzdělávacího programu, analýza prací dětí
- dotazníky, ankety
- konzultace učitelek a konzultace s rodiči
- vedení portfolia
- záznamy do archů

Podklady pro zpracování vlastního hodnocení školy:

- Školní vzdělávací program
- Přehled výchovné práce
- Školní řád
- Diagnostické záznamy o dětech, záznamy o provedených kontrolách
- Dotazníky, ankety

Na úrovni třídy pedagog provádí:

- **Evaluaci integrovaných bloků** - co si děti skutečně odnášejí, vyvodit praktické závěry pro svou další práci - na co navázat, v čem pokračovat, k čemu se vrátit, nač se zaměřit příště, co udělat příště

Kdy: Vždy po ukončení daného tématu (TVP)

Kdo: Pedagogické pracovnice

- **Hodnocení jednotlivých dětí** - jaké jsou výsledky vzdělávání, dosahují děti očekávaných pokroků, hodnotíme používané metody a formy výchovné práce

Vlastní hodnocení výsledků vzdělávací práce, i od dětí jejich zájem o činnosti (kolik dětí se účastní), doba soustředění, komu se co dařilo, kdo se co musí ještě učit, co proto dělat. Výsledky hodnotíme směrem k vývoji jedince. Vedou činnosti k naplňování klíčových kompetencí?

Kdy: Průběžně předávání informací v průběhu dne

Kdo: pedagogické pracovnice

- **Hodnocení sama sebe**- jak uplatňujeme nové poznatky ve vlastní práci

Kdy: průběžně

Kdo: pedagogické pracovnice

Na úrovni školy se hodnotí:

- **Podmínky vzdělávání** - Zhodnotit materiální podmínky školy - technický stav budovy, vybavení třídy nábytek, hračky, pomůcky bezpečné, funkční, estetické uspořádání. Kvalita životosprávných podmínek, respektování specifických potřeb

Kdy: srpen (pedagogická rada)

Kdo: pracovnice MŠ

- **Výsledky vzdělávání** - Zejména hodnotíme tři základní cíle z RVP PV

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

Osvojení hodnot

Získání osobnostních postojů

Důležitým ukazatelem jsou klíčové kompetence rozpracované do podoby očekávaných výstupů.

Kdy: průběžně

Kdo: pedagogické pracovnice

- **Spolupráce s rodiči a jinými subjekty**- hodnocení mimoškolní činnosti – aktivita rodičů, spokojenost rodičů s prací mateřské školy, se stravováním apod. (ankety, dotazníky), vystupování dětí na veřejnosti

Kdy: květen (pedagogická rada)

Kdo: pedagogické pracovnice

Plán hospitací

Z důvodu každodenního překrývání služeb učitelky vzájemné hospitace neprovádí. Zkušenosti a postřehy si předávají průběžně nebo na pedagogických radách, kde též hodnotí svoje postupy a formy práce. Doplňují záznamy o dětech, řeší problémové chování dětí apod.

Pedagogické rady se konají v těchto termínech:

Srpen

- organizační záležitosti příprava školního roku
- aktualizace ŠVP
- vyhodnocení podmínek vzdělávání

Listopad

- řízené činnosti a sebeobsluha dětí jak zvládly adaptaci
- vyhodnocení IVP a možných podpůrných opatření prvního stupně

Únor

- vycházky a pobyt venku bezpečnost dětí
- vyhodnocení IVP a možných podpůrných opatření prvního stupně

Květen

- řízené činnosti - úspěšné plnění úkolů, jak se zapojují do činností, jsou aktivní, umí zhodnotit svoje výsledky
- spolupráce s rodiči a ostatními subjekty
- vyhodnocení IVP a možných podpůrných opatření prvního stupně

Ředitelka školy provádí kontroly zaměřené na:

- vedení dokumentace ŠVP, Přehled výchovné práce - **Říjen**
- Přehled výchovné práce, individuální vzdělávací plány - **Prosinec**
- řízené činnosti a jednotné působení na děti - **Únor**
- Přehled výchovné práce, diagnostické záznamy - **Duben**
- výsledky vzdělávání, dokumentace - **Červen**

7) Charakteristika vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program je dokument veřejný, přístupný ČŠI, rodičům i ostatní veřejnosti. Je možno do něho nahlížet. Veřejnost / rodiče/ se může svými podněty spolupodílet na jeho úpravě i jeho realizaci.

Při jeho tvorbě jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Využíváme také své zkušenosti, poznatky ze samostudia pedagogické literatury a odborných časopisů. Využíváme též poznatky přístupné na internetových stránkách, ze seminářů, kurzů apod.

Vzdělávací program má charakter dlouhodobého plánu. Cíle budou naplňovány v časovém horizontu max. 4 let (doba pobytu dítěte v MŠ) a mohou být doplňovány a upravovány dle aktuálních situací.

Program je připravován pro heterogenní skupinu.

Naším záměrem je:

Pomoci dětem při adaptaci v MŠ

Úspěšná adaptace dítěte na začátku docházky do MŠ ovlivňuje kvalitu dalšího pobytu v MŠ a je předpokladem pozitivního výchovného působení MŠ na dítě. Snažíme se citlivě přizpůsobit pobyt v MŠ individuálním potřebám dítěte (kratší režim, odpolední docházka, specifické pomůcky apod.).

Podporovat a rozvíjet sociální a citové vztahy mezi dětmi různého věku

Děti se učí chovat se k mladším i starším dětem, učí se podřizovat, prosazovat, vytváří si základy samostatnosti, ohleduplného jednání, učí se vzájemně se respektovat, vnímat nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost. Nabízíme přirozené i modelové situace k posilování prosociálního citění, učíme děti chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu. Po celý rok uplatňujeme pravidla, která staví na pomoci druhému, ohleduplnosti, přátelství, ale také potřebě uklízet své místo. Pocity ostatních nám nejsou lhostejné, jsme zodpovědní za to, co děláme, co říkáme. Děti jsou vedeny

k samostatnému vyřešení jejich sporů.

Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu

Přirozený pohyb potřebují ke svému zdravému vývoji všechny děti. Pohybové aktivity rozvíjí svalovou koordinaci, koordinaci pohybu se zrakem a sluchem, jsou zábavné a pestré. Nechceme žádné dokonalé výsledky, nekáráme je při neúspěchu. Učíme je radovat se z pohybu i ze hry (Pohyb je život, život je pohyb!).

Rozvíjet jazykové dovednosti

V celém průběhu školního roku respektujeme přirozený řečový vývoj dítěte. Průběžně rozšiřujeme slovní zásobu a směřujeme ho, aby bez zábran a ostychu komunikovalo s dětmi i s dospělými. Zaměříme se na rozvoj čtenářské gramotnosti. Budeme se s rodiči i dětmi scházet na akci „Čtení pod lampou“. Jazykové dovednosti budeme rozvíjet při odpolední aktivitě nazvané - „Hezky česky“.

Dovést dítě na konci jeho předškolního období k získání přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti, k získání kompetencí pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání.

Každé dítě získává kompetence v rozsahu osobnostních a vývojových možností a postupně se zdokonaluje. Laskavým, vstřícným a přátelským prostředím chceme probouzet v dětech aktivní zájem a chuť se dívat kolem sebe, naslouchat a objevovat i s odvahou ukázat, co všechno samo umí a co dokáže a aby se ze zvládnutého dokázalo radovat. Soustředí se na činnosti, zadanou práci dokončí. Nejstarší děti se mohou od pololetí v době odpočinku účastnit aktivity - Předškoláček, který je zaměřen na přípravu na školu

Formy a metody vzdělávací práce

Motto: „*Řekni a zapomenu,*

ukáž mi a budu si pamatovat.

Nech mě udělat a zapamatuji si to na celý život.”

Způsoby, kterými bude vzdělávání uskutečňováno:

Kooperativní učení - skupinové učení v rámci malé skupiny s možností spolupracovat, vzájemně si pomáhat, společně směřovat k cíli

Párové učení - spolupráce ve dvojicích

Individuální práce

Spontánní hry - od příchodu dětí do pobytu venku a po odpoledním odpočinku probíhají celý den, prolínají s činnostmi řízenými učitelkami, převažují, bereme na zřetel individuální potřeby dětí

Dítě vystupuje samo za sebe zpracovává vjemy svého života a okolního světa.

Didakticky cílené činnosti - (činnosti řízené učitelkami) mohou probíhat v průběhu celého dne formou individuální, skupinové či kolektivní práce učitelek s dětmi, vycházejí z potřeb a zájmů dětí, učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení

Komunikativní a komunikační kruh - každodenní společné chvílky - dítě vnímá sounáležitost společnosti

Prožitkové učení - založené na přímých zážitcích dítěte

Situační učení - vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí

Spontánní sociální učení - založené na principu přirozené nápodoby - vzory chování a postojů

Interakční hry - dítě se učí vzájemné spolupráci, usnadňují se a rozvíjejí soc. kontakty, rozvíjejí se komunikativní dovednosti

Pohybové aktivity - denně zdravotně zaměřená cvičení (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová) a pohybové hry,

průběžně pohybové chvílky a hudebně pohybové hry a činnosti

1x týdně didakticky cílené pohybové činnosti

Relaxační činnosti - odpočinkové, skupinové a individuální

Nápodobivé učení - námětové hry, napodobuje chování a jednání dospělých osob i dětí

Rituální činnosti - pravidelně se opakující činnosti

Principy vzdělávací práce

- 1) akceptování vývojové specifiky dětí
- 2) rozvoj a vzdělávání každého dítěte
- 3) vytváření základů klíčových kompetencí
- 4) využívání různých forem i metod vzdělávání

5) plánování bude vycházet z vnitřní i vnější evaluace

6) vzdělávací práci plánovat na základě ŠVP „S veverkou Věrkou poznáváme svět”

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení, všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Způsob realizace těchto činností je zpestřeno různými akcemi, výlety či jinými doplňkovými aktivitami

Průběžné cíle

Tyto cíle jsou naplňovány při nejrůznějších činnostech v průběhu celého dne a děti si při nich:

Osvojují základní společenské normy chování

- poprosit, poděkovat, pozdravit a rozloučit se
- nikomu neublížovat, neničit věci, umět se omluvit, nežalovat
- pomáhat mladším, neposmívat se druhým

Rozvíjejí komunikativní dovednost

- mluvit srozumitelně a přiměřeně nahlas
- oslovovat kamarády křestním jménem, správně oslovovat dospělé vykat, dětem tykat
- neskákat do řeči, nechat dospělého nebo dítě domluvit
- vyprávět zážitky, příběhy, pohádky
- recitovat, zpívat, rytmizovat

Osvojují praktické dovednosti

- dodržovat pravidla osobní hygieny, používat kapesník, používat záchod splachovat
- samostatně se oblékat, svlékat, zavazovat tkaničky, zapínat zip, knoflíky
- jíst příborem
- po jídle si po sobě uklidit nádobí

Dodržují zásady, které chrání zdraví

- dodržovat osobní hygienu, mýt si ruce vždy, kdy je potřeba
- dodržovat pitný režim
- mít povědomí o zdravé výživě
- vědět, jak se starat a pečovat o své zdraví, umět odpočívat, relaxovat
- vědět, kde hledat v případě potřeby pomoc
- chránit životní prostředí, třídít odpad

Rozvíjejí estetické citění a tvořivost

- podílet se na výzdobě prostor MŠ, učit se hodnotit co je hezké, vkusné, co ne
- prohlížet si knihy, ilustrace, navštěvovat divadelní představení
- poslouchat poezii, prózu
- vyhledávat příležitosti ke zpěvu a tanci
- seznamovat se s hudebními nástroji, vyzkoušet si hru na ně
- realizovat se výtvarně

Rozvíjejí pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou

- prohlížet si encyklopedie, exkurze,
- osvojit si jak přírodu chránit
- pečovat o živočichy v zimním období, návštěva myslivce

Rámcové cíle

Učitelky mají v průběhu vzdělávacího procesu na zřeteli vždy **tři rámcové cíle**, které vyjadřují základní orientaci předškolního vzdělávání. Uplatňují je při každodenních činnostech a směřují k získání základů klíčových kompetencí.

- **Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání** - co se teď dítě učí, poznává
- **Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost** - s jakou hodnotou se dítě setkává
- **Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost**

působící na své okolí - jaký má prostor pro samostatnost a může ovlivnit situaci, ve které se nachází

Děti, které ukončují předškolní vzdělávání, mohou dojít k těmto kompetencím.

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět všemu, co se kolem něho děje, raduje se z toho, co samo zvládlo
- učí se spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, zadanou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně
- postupuje cestou pokusu a omylu, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení situací, hledá různé možnosti a varianty
- rozlišuje řešení, která vedou k cíli a která nejsou funkční
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá matematické souvislosti
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, samostatně vyjadřuje myšlenky, hovoří ve vhodně formulovaných větách
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení i psaní
- průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává - knížky, encyklopedie, počítač, telefon apod.
- ví, že se lidé dorozumívají jinými jazyky a že je možno se jim učit

Kompetence sociální a personální

- samostatně se rozhoduje, umí si vytvořit svůj názor, vyjádří jej
- uvědomuje si, že za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, domlouvá se, spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky, je schopné respektovat druhé, přijímá a uzavírá kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá a předem domluvená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Kompetence činnosti a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat svoje vlastní silné stránky, poznávat slabé stránky

- jde za svým záměrem, dokáže měnit cesty a přizpůsobovat daným okolnostem
- chápe, že za svá rozhodnutí odpovídá, chápe, že se může svobodně rozhodnout, o tom, co udělá
- má smysl pro povinnost ve hře, v práci, v učení přistupuje k úkolům zodpovědně, váží si práce druhých
- chápe rozdíl mezi pracovitostí, podnikavostí - nevšímavostí, pohodlností
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- uvědomuje si, že svým chováním může ovlivnit prostředí, ve kterém žije
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých

Soubor těchto kompetencí je ideálem a většina dětí k nim nedospěje, slouží k vymezení vzdělávacího obsahu.

8) Vzdělávací obsah

Náš školní vzdělávací program **S veverkou Věrkou poznáváme svět** je založený na jednotlivých ročních obdobích, která jsou zpracována do integrovaných bloků, týkajících se všeho, co dítě vnímá, co ho obklopuje. Je jich zpravidla 8, ale jejich počet je možné měnit dle okolností.

Bloky sjednocují jednotlivé tematické části, které jsou voleny tak, aby dětem byly blízké a srozumitelné.

Tematické části obsahují: **dílčí vzdělávací cíle**

vzdělávací nabídku

očekávané výstupy na konci předškolního období dítěte

Prolínají všemi pěti vzdělávacími oblastmi:

Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Třídní vzdělávací program se zpracovává formou týdenních plánů, které nejsou dogmatem.

Tyto plány obsahují **konkrétně nabízené činnosti a konkretizované výstupy**. Učitelky mají možnost doplňovat činnosti s ohledem na individuální potřeby dětí, reagují na vzniklé situace a přání dětí. Činnosti tak můžeme obohatit o další vlastní nápady, o experimenty, pokusy a jiné doplňkové činnosti. Některé řízené činnosti prolínají se spontánními a obráceně. Vzdělávací činnosti probíhají v celé skupině, či v menších skupinkách s dostatkem individuální péče o každé dítě. Budeme nabízet pestrou nabídku činností praktických i intelektuálních.

Školní vzdělávací program

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Pro období	Integrovaný blok	Tematické části
září	Kamarádi hola, školička vás volá!	Naše škola, školička U nás doma Pojď si se mnou hrát
říjen a listopad	Aby listí zatančilo, vítr musí foukat. Pojď se na to se mnou koukat	Barvy podzimu Podzim na zahradě Rej strašidel Podzimní počasí Naše zdraví
listopad a prosinec	Chytněme se za ruce a vítejme Vánoce!	Už vím, co je Advent Mikuláši, Mikuláši... Vánoce přicházejí Štědrý večer nastal....
leden a únor	První vločka, druhá, třetí, jak vypadá zima, děti?	Zima čaruje Zimní sporty Zima v lese a ptáci v zimě Hrajeme si s pohádkou Karneval Co děláme celý den
březen a duben	Haló všichni vstávejte, jaro se mnou vítejte!	Řekni, jaro, kde jsi? Jaro na statku Jaro na louce i v lese Velikonoce
duben a květen	Voní, zpívá celá zem, je nám spolu dobře všem	Naše rodina Maminka má svátek Tady jsem doma O naší modré planetě Cesta do města
červen	Celý rok jsme spolu byli, mnoho jsme se naučily!	Děti celého světa Za zvířátky do ZOO Sportování máme rádi Čas loučení
červenec a srpen	Prázdniny jsou zase tady, půjdeme k vodě s kamarády!	S knížkou je nám prima Budeme si venku hrát, postavíme z písku hrad

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 1. Kamarádi hola, školička vás volá!

Charakteristika:

Tento blok je zaměřený převážně na adaptaci dětí na prostředí mateřské školy. Po prázdninách se děti vrací do tohoto prostředí a přicházejí nové děti. Pomáháme jim překonávat období odloučení od rodiny, navazovat kontakty s ostatními dětmi i dospělými. Postupně budeme děti seznamovat se vším, co je obklopuje. Budeme spoluvytvářet pravidla našeho společného soužití.

V září společně se žáky prvního stupně naší základní školy jezdíme na plavecký výcvik. Děti učíme orientovat se v cizím, neznámém prostředí, kde je nutná zvýšená opatrnost, rozvíjíme jejich pracovní dovednosti a samostatnost při sebeobsluze (převlékání, hlídání svých osobních věcí).

Tematické části: **Naše škola školička**

U nás doma

Pojď si s námi hrát

Klíčové kompetence:

k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- učí se spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, zadanou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů

k řešení problémů:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá matematické souvislosti

komunikativní:

- ovládá řeč, samostatně vyjadřuje myšlenky, hovoří ve vhodně formulovaných větách
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní je výhodou
- průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá

sociální a personální:

- uvědomuje si, že za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, domlouvá se, spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky, je schopné respektovat druhé, přijímá a uzavírá kompromisy

činnostní a občanské:

- dokáže rozpoznat a využívat svoje vlastní silné stránky, poznávat slabé stránky
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Vzdělávací obsah:

1/ Dítě a jeho tělo:

Dílejší vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohyb v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

2/ Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větech)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radostí z objevování apod.)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení

2.3. Sebepojetí, city, vůle:

Dílčí vzdělávací cíle:

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně)

pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3/ Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

4/ Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohodu

5/ Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č 2. Aby listí zatančilo, vítr musí foukat. Pojd' se na to se mnou koukat

Charakteristika:

Okénkem vidíme měnící se přírodu na naší zahradě i mimo ni. Poznáváme, co je typické pro podzim, využitím především všech našich smyslů. Na vycházkách pozorujeme opadávání listnatých stromů, barvy v přírodě, tvary listů, sklizeň všeho, co příroda přinesla. Různými činnostmi rozvíjíme zručnost s přírodním materiálem. Objevujeme význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka.

Tematické části: **Barvy podzimu**
                                 Podzim na zahradě
                                 Rej strašidel
                                 Podzimní počasí a naše zdraví

Klíčové kompetence:

k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět všemu, co se kolem něho děje, raduje se z toho, co samo zvládlo
- učí se spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si pamatuje, zadanou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů

řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- postupuje cestou pokusu a omylu, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení situací, hledá různé možnosti a varianty
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá matematické souvislosti

komunikativní:

- ovládá řeč, samostatně vyjadřuje myšlenky, hovoří ve vhodně formulovaných větách
- průběžně rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá

sociální a personální:

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá a předem domluvená pravidla a přizpůsobí se jim
- se spolupodílí na společných rozhodnutích: přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou: dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat svoje vlastní silné stránky, poznávat slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, v práci, v učení přistupuje k úkolům zodpovědně, váží si práce druhých
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých

Vzdělávací obsah:

1/ Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

2/Dítě a jeho psychika:

2.1. Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtíp a humor
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti

a fantazie

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

2.3 Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování a postoje ve vztahu k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se),

přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemi

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
  1. osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu)

v okolí, živé tvory apod.)

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 3. Chytněme se za ruce a vítáme Vánoce!

Charakteristika:

Tématu se budeme věnovat od konce listopadu do vánočních prázdnin. Děti se připravují na Mikulášskou nadílku, učí se říkanky, učí se zvládnout svůj strach. Vyslechnou si od Mikuláše své kladné, ale i záporné vlastnosti a zamýšlí se nad nimi. Dozvídají se co je Advent a čas adventní. Seznamují se s tradičními zvyky a obyčejí. Poslouchají vyprávění o Ježíškovi, rozlišují co je dobro a co zlo. Vánoční období je časem kouzel, očekávání, sdělování si přání nejen pro sebe, ale i pro své blízké (kreslíme přáníčka, vyrábíme drobné dárky). Pro ty si s radostí připravují vánoční překvapení v podobě společného vystoupení na vánoční besídce.

Tematické části: **Už vím, co je Advent!**
Mikuláši, Mikuláši ...
Vánoční nastává čas
Štědrý večer nastal ...

Klíčové kompetence:

k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

k řešení problémů:

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální:

- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

činnostní a občanské:

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně;

váží si práce i úsilí druhých

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových dovedností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, koordinace ruky a oka, dýchání apod.) ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zachovávat správné držení těla
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

2. Dítě a jeho psychika:

2.1. Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat očima zleva doprava
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2.2. Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi)

apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

2.3 Sebepojetí, city a vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat

neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 4. První vložka, druhá, třetí, jak vypadá zima, děti?

Charakteristika:

Toto téma je zaměřeno na charakteristické znaky zimy a praktické aktivity vyplývající z tohoto období. Proč mráz kreslí na okna a kde se vzal sníh a led (pokusy), co dělají zvířata v zimě, jak vlastně přezimují. Při zimních radovánkách vzbuzujeme zájem o pohyb. Učíme se poznávat, odhadovat a předvídat jaká nebezpečí se mohou při sportování objevit, jak se jim vyhnout, jak je zvládnout. Učíme se orientovat se v čase poznat a rozlišovat roční období a základní časové údaje.

Starší děti se chystají na zápis do první třídy. Mají možnost prožít si jednu opravdovou vyučovací hodinu, mohou si vyzkoušet zasednout do školní lavice, prodiskutovat svoje zážitky s prvňáčky.

Dlouhá zima nám dává prostor pro četbu, vyprávění, dramatizaci různých klasických i moderních pohádek. Na karnevale, pak mají možnost se za pohádkové postavičky proměnit.

Tematické části:

Zima čaruje
Zimní sport
Zima v lese
Hrajeme si s pohádkou
Karneval
Co děláme celý den

Klíčové kompetence:

k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

k řešení problémů:

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ap.)

sociální a personální:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

činnostní a občanské:

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnutí, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zachovávat správné držení těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- zorganizovat hru

- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 5. Haló všichni vstávejte, jaro se mnou vítejte!

Charakteristika:

V tomto období se snažíme v dětech upevňovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, učíme se vnímat změny a znaky probouzející se přírody. Jaro je stvořené k experimentování a objevování. Seznamujeme se se světem rostlin i zvířat. Poznáváme velikonoční zvyky a tradice. Jaro budeme malovat a budeme si o něm zpívat. Na vycházkách hledáme odpovědi na otázky týkající se živých tvorů a vztahu člověka k nim. Jarní téma nabízí škálu činností a pracovních aktivit, které u dětí rozvíjí poznávací a tvůrčí schopnosti.

Tematické části:

Řekni jaro, kde jsi?

Jaro na statku

Velikonoce

V té naší zahrádce....

Jaro na louce i v lese

Klíčové kompetence:

k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální:

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná

- nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

činnostní a občanské:

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vnímat pomocí smyslů - sluchově rozlišovat zvuky, zrakově rozlišovat tvary, vnímat vůně, vnímat i hmatem
- zvládat jemnou motoriku - zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, s nástroji a náčiním
- zvládat jednoduché obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě)
- ovládat koordinaci ruky a oka a zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

2.2 Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky a slabiky ve slovech
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtíp a humor
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava

- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření
- osvojení si základních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u,

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopnosti a dovednosti umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné a slabé stránky)
- zorganizovat hru
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných prožitků, zachytit je a vyjádřit

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet

k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevoovat

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní souměřitelnosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod)

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 6 Voní, zpívá celá zem, je nám spolu dobře všem

Charakteristika:

Záměrem tohoto bloku je zvýšené úsilí v environmentální oblasti. Dětem budeme dávat, co nejvíce námětů, poznatků, inspirací i příležitostí, aby dokázaly vnímat a oceňovat zázraky přírody, aby si byly vědomy závislosti lidí na přírodě, aby uznávaly, že ne všechno se dá koupit za peníze, aby chtěly a uměly o něco pečovat a chránit. Aktivně se zúčastníme akcí organizovaných ke Dni Země. Organizujeme vycházky do okolí s bližším pozorováním zajímavých míst bydliště, posilujeme vlastenectví. Radostně prožíváme oslavu Dne matek, povzbuzujeme úsilí dítěte při přípravě našeho vystoupení, učíme je chápat jednoduché rodinné vztahy a úlohu jednotlivých členů, poznáváme různé druhy povolání.

V tomto bloku vytváříme základní představu o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu. Také nezapomeneme na již tradiční Rej čarodějnic.

Tematické části:

- Naše rodina**
- Maminka má svátek**
- Tady jsem doma**
- O naší modré planetě**
- Cesta do města**

Klíčové kompetence:

k učení:

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

k řešení problémů:

- si všímá dění a problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

činnostní a občanské:

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zachovávat správné držení těla
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem ap)
- zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturní hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji,
- sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova

- poznat napsané své jméno

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti,
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy o tom, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- chápat základní číselné a matematické souvislosti, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu do deseti, poznat více, méně, stejně
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

2.3 Sebepečení, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)

Snažíme se, aby děti směřovaly k s těmto kompetencím

- spolupracovat s ostatními
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj
- schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění,
- rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.), vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodným, nekonečně pestrý a různorodý jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, o různých zemích, o planetě Země, o vesmíru, apod.)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č. 7. Celý rok jsme spolu byli, mnoho jsme se naučily!

Charakteristika:

Cílem tohoto integrovaného bloku je opakování toho, co se děti naučily, co se jim povedlo, co je nejvíce bavilo. Předškoláci plní úkoly, „Malé maturity“, která má probudit zájem a chuť o školní povinnosti. Probouzíme v nich radost z toho, co samy dokázaly. Povíme si o tom, že na světě žijí i jiné děti jiné pleti, jiné národnosti.

Červen je měsíc výletů. Společně s rodiči navštívíme ZOO a tak na vlastní oči poznáváme některé druhy exotických zvířat. Vyjedeme i do nejbližšího okolí navštívíme mateřské školy v Benátkách a v Čisté. Zúčastníme se oblastního kola Sportovních her MŠ v Litomyšli, a svoji radost z pohybu též předvedeme na naší celoškolské Sportolympiádě.

S nejstaršími dětmi, připravujeme slavnostní zakončení jejich docházky do mateřské školy, které vyvrcholí slavnostním pasováním „na prvňáčka“ při závěrečném celoškolském ceremoniálu v tělocvičně ZŠ.

Tematické části:

- Děti celého světa
- Za zvířátky do ZOO
- Sportování máme rádi
- Čas loučení

Klíčové kompetence:

k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje,
- jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije se učí
- nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

komunikativní:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte,

ponižování a ubližování

činnostní a občanské:

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se ve vodě, v písku)
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních a neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení verbální, neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtíp a humor
- sledovat očima zleva doprava
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému),
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným,
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení,
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) vytváření základů pro práci s informacemi

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících nebezpečných) odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělým

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci,
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné děti)

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- dodržovat pravidla her a činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak svět lidí(mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že svým chováním ovlivňujeme vlastní zdraví a životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

S VEVERKOU VĚRKOU POZNÁVÁME SVĚT

Integrovaný blok č.8. Prázdniny jsou zase tady, půjdeme k vodě s kamarády!

Charakteristika:

Během prázdninového provozu upevňujeme získané vědomosti a dovednosti. Většina činností je přesunuta do přírody. Na školní zahradě rozvíjejí pohybové dovednosti, činnosti jsou obohaceny o hry ve vodě a s vodou.

Tematické části:

S knížkou je nám prima

Budeme si venku hrát, postavíme z písku hrad

Klíčové kompetence:

k učení:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní:

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

sociální a personální:

- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

činností a občanské:

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Vzdělávací obsah:

1. Dítě a jeho tělo:

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- zvládat překážky, házet, chytat míč, pohybovat se ve vodě, v písku
- vnímat pomoci všech smyslů
- zacházet s drobnými nástroji, náčiním, sportovním nářadím
- chovat se tak, aby v běžných situacích neohrožovaly zdraví, bezpečí své i těch druhých

2. Dítě a jeho psychika:

2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj jazykových i řečových dovedností
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- sledovat řečníka i obsah, naslouchat, ptát se
- porozumět slyšenému sledovat děj a zopakovat jej ve větách
- učit se nová slova a aktivně je používat
- sledovat zleva doprava
- poznat některá písmena

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů
- rozvoj paměti a pozornosti

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat
- odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle:

- získání sebevědomí
- rozvoj sebeovládání

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- rozhodovat se o svých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj kooperativních dovedností

- vytváření prosociálních postojů

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- přijímat a uzavírat kompromisy
- vnímat, co si druhý přeje

4. Dítě a společnost:

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování

5. Dítě a svět:

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Snažíme se, aby děti směřovaly k těmto kompetencím:

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně
- spoluvytvářet pohodu prostředí

